

MENTE ET MALLEO GŁÓWNEGO GEOLOGA KRAJU

II Polski Kongres Geologiczny – „Geologia jedna?!”

Piotr Woźniak¹

„Geologia jedna?!” to hasło tegorocznej edycji Polskiego Kongresu Geologicznego, chociaż w programie tego wydarzenia znajdziemy zagadnienia z zakresu wielu różnych, często odległych od siebie dziedzin nauki o Ziemi. Kongres obejmuje wykłady, panele i dyskusje na temat bezpieczeństwa surowcowego i zrównoważonego rozwoju, geologii inżynierskiej i hydrogeologii, geozagrożeń i geoturystyki. Wyraźnie daje się odczytać ambicja Organizatorów do objęcia zakresem kongresu jak najszerszego spektrum zagadnień geologicznych. II Polski Kongres Geologiczny, poprzez prezentację najnowszych dokonań polskich naukowców różnych dyscyplin, na pewno przyczyni się do integracji środowiska geologicznego, nawet na tle polaryzacji niektórych poglądów i teorii.

Cieszę się, że wśród tematów przewodnich spotkania znalazł się wątek niekonwencjonalnych złóż gazu ziemnego. W dyskusji publicznej brakuje fachowych wypowiedzi, które nie będą skłaniały do bezpodstawnej euforii ani nadmiernego sceptycyzmu, ale przybliżą kwestię tzw. gazu z łupków w sposób naukowy, kompletny i zrozumiały. Mam nadzieję, że sesja poświęcona temu zagadnieniu zgromadzi wielu specjalistów oraz przyciągnie uwagę osób, które pragną poszerzyć swoją wiedzę i poznać szczegóły dotyczące poszukiwań i eksploatacji gazu ze złóż niekonwencjonalnych. Liczę także, że trwające obecnie prace poszukiwawcze wkrótce doprowadzą do odkrycia i udokumentowania nowych złóż węglowodorów oraz spowodują uformowanie innowacyjnego i konkurencyjnego przemysłu naftowo-gazowego w Polsce.

Drugi temat przewodni kongresu – zmiany klimatyczne – wydaje się równie trafiony. Bardzo cenne będzie spojrzenie na zmiany klimatu w ujęciu geologicznym, z uwzględnieniem przeszłych fluktuacji klimatycznych. Cykliczna zmienność od zawsze była podstawową cechą klimatu – powtarzalne okresy ociepleń i ochłodzeń (udokumentowane między innymi występowaniem tillitów i dropstonów) składają się na całą historię geologiczną Ziemi. Tu możemy być pewni dużego zainteresowania mediów.

O globalnym ociepleniu i zasobach niekonwencjonalnych złóż gazu dyskutują już niemal wszyscy rodacy – wyraźnie widać, że szeroko rozumiana geologia budzi coraz większe zainteresowanie Polaków. Warto wykorzystać tę sposobność, by promować nauki o Ziemi – zakładać kolejne geoparki krajowe, tworzyć ścieżki geoturystyczne, lapidaria i inne formy propagowania turystyki geologicznej. Już niedługo w Chęcinach powstanie Europejskie Centrum

Edukacji Geologicznej. Liczę, że podobnych inicjatyw z czasem będzie przybywać.

Rozgłosu i promocji potrzebują nie tylko krajowe atrakcje geologiczne, lecz również dokonania polskich naukowców. W ostatnich latach polska geologia zyskała uznanie światowego środowiska geologicznego za sprawą dwóch odkryć o fundamentalnym znaczeniu dla naszej wiedzy o historii Ziemi. W 2010 r. czasopismo Nature opublikowało artykuł dotyczący przełomowego znaleziska polskich geologów, Grzegorza Niedźwiedzkiego i Piotra Szreka, w kamieniołomie Zachełmie. Badacze natrafili w nim na tropy środkowodewońskich czworonogów, które okazały się prawie 20 mln lat starsze niż znane dotychczas skamieniałości pierwszych tetrapodów. Odkrycie to zmieniło obowiązujące do tej pory koncepcje pochodzenia czworonogów. Dwa lata później, w innym prestiżowym czasopiśmie naukowym – Lethaia, ukazało się doniesienie o odkryciu śp. Adriana Kina, który w rejonie Opoczna opisał unikatowe w skali świata stanowisko paleontologiczne w kamieniołomie w Sławnie. Geolog znalazł w nim między innymi skamieniałości pierwszego polskiego pterozaura, skrzydła ważki, skrzypłocze, ryby oraz małże i amonity o charakterystycznych muszlach. Większość z tych szczątków należy do rodzajów i gatunków nieznanymi współczesnej nauce. W skałach liczących około 150 mln lat przetrwał także zapis pierwszego polskiego tsunami.

Ciąg dalszy na str. 457

¹Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa.